

Krajský úřad Moravskoslezského kraje
Oddělení hodnocení vlivů na životní prostředí a lesního hospodářství
28. října 2771/117
702 00 Ostrava
ISDS: 8x6bxsd

V Praze, 14. 6. 2024

Věc: Připomínky k dokumentaci záměru „Zařízení na ekologickou transformaci komunálního a jiného typu odpadu na produkty k následnému materiálovému či energetickému využití na bázi technologie zplyňování“

Dokumentace byla zpracována Mgr. Alanem Kašparem a zveřejněna 15. 5. 2024 v informačním systému EIA. Následují naše připomínky:

- a) V kraji má vzniknout několik dalších zařízení, která mohou zpracovávat stejný odpad, jako předmětné zařízení (jejich přehled v dokumentaci není vyčerpávající). Jedná se o linku TAP Kunčičky (výroba 50 000 tun), o Multipalivový kotel v Karviné, který má energeticky využívat maximálně 151 321 tun odpadů ve formě TAP (s převažujícím zdrojem SKO) nebo o stávající zařízení Třídění a výroba paliv z odpadů firmy OZO Ostrava s kapacitou 45 000 tun odpadů. Žádáme tak do dokumentace doplnit přehled stávajících, plánovaných, ale i uvažovaných záměrů, které se týkají stejného zdroje – odpadu. Ve všech těchto zařízeních totiž končí odpady, které jsou jednak vyráběny z omezených přírodních zdrojů a jednak zčásti obsahují odpady vhodné k materiálové recyklaci. V SKO se v současné době (2022) běžně vyskytuje průměrně např. 25 % hmotnosti bioodpadu, který v těchto zařízeních (ani v tom, které je předmětem záměru) končit nemá, jak plyne i z priorit Závazné části Plánu odpadového hospodářství ČR pro roky 2015-2024 s výhledem do roku 2035 (v souvislosti s recyklací komunálního odpadu a se zefektivněním nakládání s biologicky rozložitelnými odpady na území ČR). V dokumentaci postrádáme, jak se do složení plánovaného přijímaného odpadu promítnou změny legislativy na evropské úrovni (např. omezení použití nerecyklovatelných materiálů nebo jednorázových materiálů) s ohledem na plánovanou životnost záměru.
- b) U materiálů, které používají aditiva (plasty, směsné obaly, pneumatiky, textil), přehled (alespoň těch nejužívanějších) aditiv doplnit do dokumentace. Z některých z nich mohou vznikat POPs (PCDD/F nebo PBDD/F) s negativními dlouhodobými vlivy na lidské zdraví, které se na výstupu do ovzduší z kotle na zbytkový syngas budou měřit. V dokumentaci není zdůvodněno, proč nebude probíhat monitoring PBDD/F (ty vznikají právě např. z bromovaných zpomalovačů hoření přítomných v SKO jako aditiva plastů) minimálně v požadované frekvenci. Dále není zdůvodněno, proč byl zvolen monitoring PCDD/F pouze jednorázový, když nebylo žádným způsobem prokázáno, že bude mít/má referenční zařízení emise PCDD/F stabilní. Navrhujeme zařadit monitoring PBDD/F v rozsahu, jak je požadován BAT a dlouhodobý monitoring PCDD/F. U PBDD/F požadujeme doplnit informace o vlivech na zdraví.
- c) V souvislosti se zpracováním syngasu a vznikem POPs v zařízení, které je předmětem záměru, požadujeme doplnit informace o koncentraci PCDD/F v syngasu

- přímo z referenčního zařízení formou protokolu, či pokud není k dispozici, tak přibližnou koncentraci PCDD/F z odborné literatury.
- d) Součástí zpracovávaného odpadu jsou i všudypřítomné PFAS, požadujeme doplnění běžné koncentrace PFAS na vstupu do zařízení a ve výstupech ze zařízení. Stejně jako v předchozím bodě – buďto doloženými měřeními z referenčního zařízení nebo z odborné literatury.
 - e) Protože mají PFAS, PCDD/F i PBDD/F poměrně závažné účinky na lidské zdraví (negativní vliv na imunitní systém, nervovou soustavu, endokrinní systém, reprodukční soustavu, karcinogenita atd.), požadujeme do dokumentace doplnit jednak informace o těchto látkách a jejich vlivech na lidské zdraví, jednak doplnit do HZR alespoň kvantitativní odhad průniku POPs do potravního řetězce a nakonec i přehled epidemiologických studií z okolí obdobných zařízení, která jsou v provozu.
 - f) Z hlediska posuzování vlivů na životní prostředí postrádáme v dokumentaci podmínky pro použití strusky ve výrobě stavebních hmot anebo ve stavebním využití jako zásyp. Postrádáme rovněž informaci, jak je s tímto materiálem nakládáno v referenčním zařízení a jaké musí plnit podmínky.
 - g) Činností zařízení bude vznikat surovina (methanol). V dokumentaci na str. 12 se zmiňuje, že nemá smysl využívat železniční dopravu pro svoz odpadů, pro dopravu surovin ale smysl má. Pokud považujeme methanol za surovinu, navrhujeme používat dopravu po železnici a nikoli nákladními vozy. Žádáme proto doplnit do dokumentace porovnání emisí CO₂ a jiných látek vznikajících dopravou, a hluku pro obě varianty, aby bylo zřejmé, jaké dopady na životní prostředí by obě varianty představovaly.
 - h) Žádáme o doplnění informací o čistotě (příměsích) methanolu, který má vznikat v zařízení. V ideálním případě prostřednictvím protokolu z měření v podobném zařízení (v referenčním se methanol nevyrábí), v méně ideálním z odborné literatury.
 - i) Protože výroba methanolu není součástí funkce referenčního zařízení, žádáme od doplnění informací o tom, kde se podobné zařízení používá (ideálně v kombinaci se zplyňováním) a jaké u něj mohou být nedostatky.
 - j) Žádáme o přesné popsání načrtnutých „separačních a purifikačních stupňů“ methanolu včetně výstupů (a nakládání s nimi), které těmito kroky vzniknou.
 - k) Žádáme o doplnění informací o koncentracích POPs (perzistentních organických látek) a těžkých kovů v syngasu - prostřednictvím protokolu ze zařízení v Ottawě případně odkazy na odbornou literaturu (není jasné, odkud pocházejí data na str. 32 dokumentace)
 - l) Zvolené referenční zařízení na svém webu uvádí, že má veškerou činnost doloženou peer-reviewed výzkumem. Žádáme o doplnění jeho přehledu do dokumentace.
 - m) Na str. 82 chybějí vysvětlivky hlavičky tabulky.
 - n) Vzhledem k charakteru vyráběné suroviny methanolu (viz příložený bezpečnostní list), postrádáme přesnější informace o tom, jakým způsobem bude methanol skladován. V MSDS se uvádí, že se má methanol skladovat v těsně uzavřených obalech na chladných, suchých v dobře větraných prostorách. Postrádáme konkrétní kapacitu skladu. Pokud se jedná o množství odpovídající desetidenní produkci methanolu, jedná se o téměř 900 tun; v kolika a v jak velkých nádržích bude methanol skladován? Jak velký (plocha) bude sklad methanolu? Není zmíněno, jak lze zabránit vznícení hořlavé suroviny – methanolu v případě, že dojde k zahoření samotného zařízení nebo jiných zařízení v areálu skládky či samotné skládky. Dále chybí informace o emisích ze skladování methanolu a jejich možné redukce.

V regionu, kde je zařízení plánované, již existují nebo jsou plánována další zařízení schopná zpracovávat stejný typ odpadu. Zároveň, značná část odpadu může být zpracovávána environmentálně šetrnějšími způsoby se zachováním již jednou vyrobených surovin.

V dokumentaci chybí zdůvodnění potřebnosti záměru v lokalitě. Dokumentace dále dostatečně nezohledňuje budoucí legislativní změny, rizika spojená s nebezpečnými látkami (POPs), nebo bezpečnost skladování výstupních materiálů či použití vznikajícího vitrifikátu. Rovněž chybí důležité informace o referenčním zařízení. Z výše uvedených důvodů doporučujeme vrátit dokumentaci k přepracování a zvážit přínosy tohoto zařízení.

J. Petrlík *Jelínek*

Arnika-program Toxické látky a odpady
 Seifertova 327/85, 130 00 Praha 3
GSM: (+420) 774 406 825
email: toxic@arnika.org
www.arnika.org, IČO: 709 478 05

RNDr. Jindřich Petrlík, programový vedoucí programu Toxické látky a odpady spolku Arnika

Ing. Nikola Jelínek, odbornice na toxické látky a odpady